Ruotsinkielisiä puheita

1930

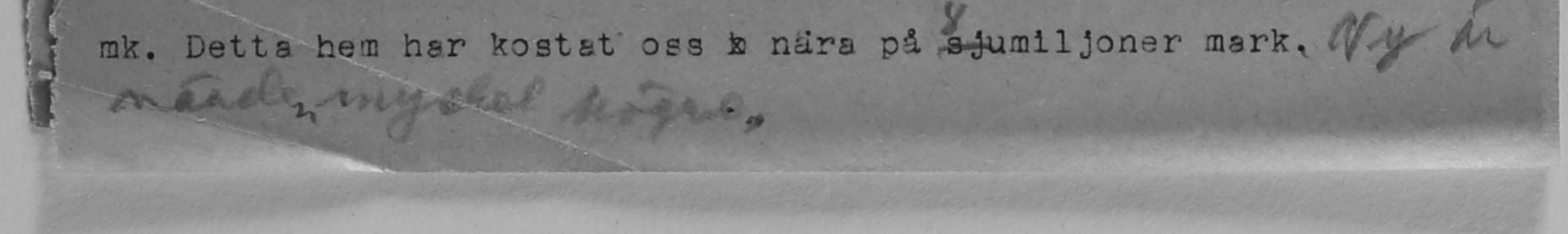

Våra äradegäster.

Å Arbetarkvinnornas mödra och barnahemsföreningens vägnar har jag äran att hälssa Er välkomna till vårt Ensi koti.Det första hemmet.

Vid uppbygnads arbetet, har våra gvinnor haft en betydande del. Sosialdemokratiska kvinnoförbundet har enligt sitt brogram arbetat för höijandet av kvinnans ställning och likaså för att underlättä mödrarnas och barnens vård Vårt förbund har öven arbetat inom den sosiala vårdens bransch.Flere av våra föreningar har dedan länge haft sommarkolonier för mödrar och barn, där medel lösa mödrar fåt gratis vistas/ under några veckors dinn tid. Ett av våra senaste arbetsgrenar är detta Ensi Koti, vilget blev 1949 färtig i sista sommar. Föreningen bildates på initiativ av vår mm gvinnoförbund år 1936, och den började genast arbeta för denna ide, Den senare tiden har mann i vårt land hos vederbörande stellt sig mannang mycket positivt gentemot den sosialpolitiska vårtvärgsamheten ty pefolkningspolitiska synbungter har fått stærk genglang hos den stora allmänneten i synnerhet då det har varit fråga om han barn och mödrar. Vår förfning har även fått röna bit starkt medholl från både de kommunala myndigheterna , som från den ståra allmänhetens sida.

Helsingfors stæd har överlåtit åt oss hyresfri tomt ogh dæmmen desutom gått i borgen för ett bycgnadslån på fyra och en halvmiljon

förandet av detta hem under kricksdiden hadde stora svorikhecer. Dåm kent hadde vi stor brist på beklänadsånrådet. Men till all lyckka hadde vi goda vänner bland finska emigranderha. Låm stelde för ås en stor insemling för vårt hem, ochdärifrån fick vi så mycket öbna vårt hämm. glädesvarår att vi kundebörje mannamannamannamanananganannanganannangan Vart bannin mödra och barnhem är främst byggt för ensammamödrar och deras bern, hvilka här under sakkunniga lädning får beganda sig med barnets vård, och hemmeds sködsel. och för handarbete. Om dagarna smä skötes alla barn i krubban, under lädning av sakkunniga barnköter skor.

Ensi Koti har till sin främsta uppgift att bereda bostäder för ensamstående ogifta

mödrar efter barnsbörden. Det är barnbördshusen och barnavårdsnämnderna, som sätta sig i förbindelse med hemmet, då någon nybliven moder behöver den hjälp och det skydd, som hemmet kan bereda henne. Men plats kan i vissa fall beredas även gifta mödrar, vilkas ställning och bostadsförhållanden försvåra deras möjligheter att ge barnet betryggande vård och skötsel. Även före barnsbörden kan den blivande modern i ömmande fall beredas plats på mödrahemmet. I slutet av oktober bodde sålunda sju Kostnaderna för vistelsen i mödrahemmet - för mat, logi o. s. v. - uppgår till 600 2400

fmk i månaden för moder och barn. Det är en ringa penning. Och inkomsterna av dessa inackorderingsavgifter räcka givetvis inte till för verksamhetens finansiering. Den ekonomiska sidan av verksamheten är dock säkrad genom bidrag av stat och kommun samt av enskildas frivilliga gåvor. Ensi Koti kan bereda plats för fyrtiotalet mödrar med barn. De ljusa, trivsamma,

Men Ensi Koti har inte bara till uppgift att ge de nyblivna mödrarna en tillflykt efter barnsbörden. I detta mödrahem få de också inhämta ett visst mått av kunskaper och utbildning, som gör dem skickade att sköta det hem som den nye världsmedborgaren påkallar./ Mödrarna/erhålla därför undervisning i matlagning och denna under-visning är speciellt avpassad för att komma

larvauslelt

till nytta vid ett mindre hems skötsel. Så-

Utom det egentliga barna-och mödrahemmet, har vi dessutom här en barnkrubba för utomstående, vilken hela dess eksistenstid varit överbefolkat.

Denna byggnad har utförts enligt ritningarna av arkitekten Elna Kiljander, som varit med både vid planläggning arbetek och vid uppförning. Hela hemmet är på sätt och vis ett kvinnornas hus, ty från första tanke till sista planläggning och arbetsledning har den utförts av kvinnorna själva.

Våra ärade gäster, vi vet, att vi i Finland i mångt och mycket på det sociala vårdsarbetets område ligger efter Er i Svorige, men vi är stolta och glada över våra förklara även detta hems tillkomst

och arbete så utförligt.

Nu ber jag Er komma med på en rundvandring genom hemmet.

1.

A Finlands sosialdemokratiska kvinnoförbundets vägnar hälsar jag Eder alla vällkomna till vårt land. Eder studieresa är oss än mera kärkommen nu då den sammanträffar med vårt kvin noförbuns 30 åriga fest.

1930

Utom de mideella samhörighet, som binder hela verldens sosialdemokrater tillsammans, äro vi förenade genom de historiska min -Den från tider då Sverige och Finnland voroett rike. Bristande språkkunskap är orsaken till att vi har så liten kännedom om förhållandena och partiarbetet i grannlandet fastän vägen emellan oss endast består av en kort vilostund.

Då ordföranden för edert förbund, kamrat Signe Wessman, för ett år sedan besökte Finland, inspirerades hon till att organisera dens na studieresa. Vi hoppas kunna innästa sommar återgälda edert besök samt genom en resa till Sverige göra oss mera bekanta med förhålla landena och organisations arbetet hos eder.

Vår sosialidemokratiska kvinnorörelse har nu varat i 30 år. Dess historia är emellertid för vidlyftig för att relateras vid detta tillfälle, jag vill ändast nämna att vi har upplevat såväl flod- som ebbperioder. Beroende på vårt valsystem, har vi haft möjligheten att till riksdagen få invalda sosialdemokratiska kvinnorepresentanter, vilkas antal har dessa år varierat mellan Scholade 7 och 17.

Med inbördeskriget förlorade vi en stor mängd organisations

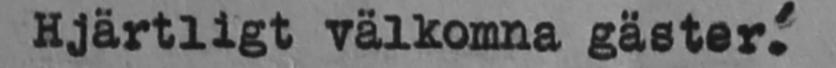
funktionärer och blev organisationsarbetet tillföljd härav en längre tid svårt lidande. Efven den kommunistiska rörelsen har störande invärkat på vårt arbetet, om vi också redde oss som segrare ur den striden. Numera har vårt förbund utväkl lat sig i lugn o,ro och vår kvinnorörelse har i allmänhet blifvit djupare och mera målmedveten. Vårt årganisationarbete, som från början var enbart konsentrerat till politiskt uppväckelsearbete har småningom even övergodt till praktiska områden. Vi har gjort den erfarebheten att alla kvinnor icke intresera sig för politik, men man kan få dem i samband med kurser för hemmetsvård o. barnauppfostran, att hylla partiets åsigter. Detta arbete harnnu utvidgats till den grad, att förbundet numera har uti sin tjänst 4 personer samt använder dessutom årligen ett stort antal extra föreläsare. Förbundet bekostade och organiserade under sistlidna året 724 föredrag och före läsningar för 38842 åhörare. Medlemsantalet i förbundet är icke högt, ändast 2,500 fersoner, klubbarnas 90. Beteknande för vårt arbete äf sommarkoloni rörelsen. Sedan riksdagen godkände lagen för arbetstid, villken betryggar alla lönarbetare en viss sommarledighet, vidtogo flere kvin noklubbar med att stifta sommarkolonier. Till dessa kolonier har i främsta rum reserverats platser för mindre bemedlade mödrar med sina barn. Av dessa kolonier åtnjuta de flesta

understöd av såväl kommun som staten.

the first free provide the second second

^{3.} Våra ärade gäster. Då ni nu närmare göra er bekanta med vårt organisationsarbete, bör ni taga i betraktande,att vi ända till år 1918 har levat under Rysslands förtryck,att vår kultur ännu är ung,vårt folk fattigt. Skaldens ord: Vårt land är fattigt,så förblir för den som guld begär har varit sanning. Men vi har håg och villja att gå framåt. Vår arbetarrörelse och vår kvinnorörelse äro kraftiga och kultursträvande.Vårt mål är som edert: proletariatets frihet. Varen välkomna.

Under edert besök i Finland får ni även tillfälle, att

i någon mån stifta bekantskap med en form av kvinnoverksamhet, nämligen semesterhemmen. Vi har såsana flere stycken i Finland, en del uppsätthållna för organisationernas medlemmar, andra för fattiga mödrar och barn och andra åter enbart för

barn.Samhället understöder finansierandet av dessa semester-

hem.

(

Detta vilohem, vari ni nu befinner eder, äges av Hel-Ulembifuggiors Hushållsarbetarförening, vilken förening även i Hel-

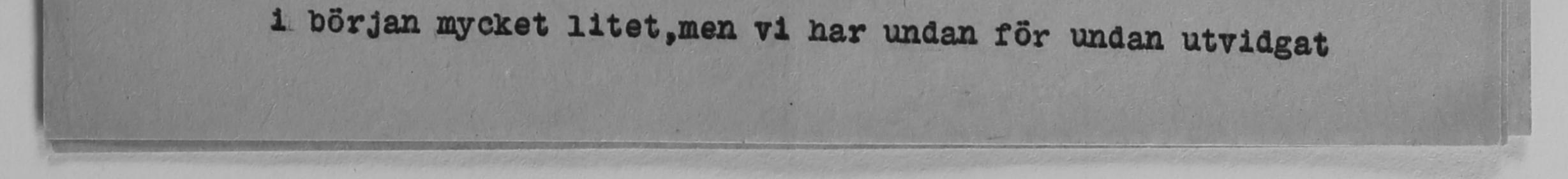
singfors äger ett hem, avsett för unga kvinnor, som under de de

söker arbetsplats behöver en tillfällig bostad.

Detta vilohem kom till vid den tiden, då lagen om ob-

ligatorisk semester mmmm stiftades.Det uppstod frågan,vart

arbetarna skall resa under sin korta sommarferie.Hemmet var

-2detsamma, så att vi nu kan taga emot 80 sommargäster och 40 under vintern. Vilohemmet hålles nämligen öppet även under vintern med tanke på konvalescenter.

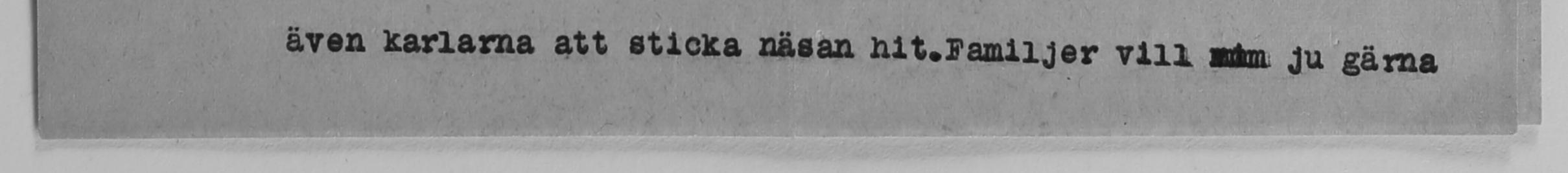
Hemmet är inget affärsföretag och prisen är därför 1å-

ga.För enskilda rum med helpension betalas 30 mk per dygn,för

gemensamma rum 20 mk.Men för övrigt är maten och vistelsen här

1 övrigt lika för alla, några klassgränser förekommer inte.

Vi ser hummin bland våra pensionärer tujämandammen hembiträden, lågt avlönade fabriksfläckor lika väl som akademiker.Här har alla samma ställning,vilket vi också tydligt sagt ut i ordningsreglerna.Man samlas inte här för att diskutera och politisera utan blott och bart för att bli uppfriskad under några has tigt flyende sommardagar eller veckor.Till en början tog vi emot endast vår förenings egna medlemmar,men senare utvidgades vår verksamhet till kvinnor i allmänhet och nu tillåter vi

fira sin ferie tillsammans.Men företräde har alltid hembiträdena.

-3-

Förhållandena här har vi försökt ordna så bra som

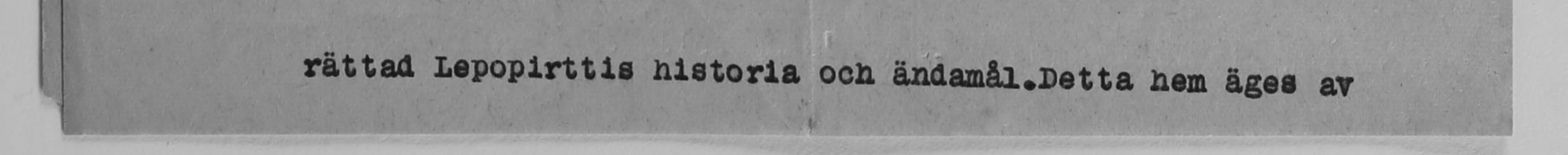
möjligt,så att våra pensionärer kunnat lära sig något ifråga

om renlighet och ordning. Vi har även lagt oss vinn om att

anskaffa allehanda arbetsbesparande redskap, vilka pensionä-

rerna får stifta bekantskap med.

Våra pensionärer har här möjlighet att vårda sin Minner, hälsa, de kan indrymmedikanda taga solbad och finsk bastu och de kan också roa sig, måttligt förstås men i alla fall. Varje vecka har vi samkväm i vår lilla festsal, som är utmärkt att dansa i. Ordningen i vårt hem har alltid varit utmärkt, varje pensionär har hittills uppträtt som äkta gambada gentlemen. Det beror säkerligen på att det gamla ordspråket "som man ropar i skogen får man svar"har sitt berättigande. Ja, sådan är i korthet be-

hembiträdena, en samhällsgrupp, som ytterst litet kunnat göra sin röst hörd i det offentliga. De väntar därför fortfarande på den dag, då deras arbets-och andra förhållanden omsider ordnas genom lag.

-4-

Jag hälsar eder alla hjärtligt välkomna till vårt feriehem och jag hoppas att den lilla detalj i edert omfattande

program som denna visit utgör, dock skall stanna kvar i edert

minne som en liten erinran om de finska arbetarkvinnornas

strävanden.

gäster. Arade

Jag ber att få önska Eder välkomna till detta vårt vilohem, 1 cresslegte etter social social seconder in the social social vilket tillhör Helsingfors Hembiträdesförening, som alltså också är en facklig

sammanslutning. Denna yrkesgrupp hade redan vid detta århundrades början ett 🛒

eget fackförbund med underavdelningar landet runt. De inrepolitiska händelserna

hos oss, berörde dock denna fackgrupp synnerligen smärtsamt, då dess medlemmar

så att säga personligen fingo stå till svars för vad som skett. En följd härav

var, att underavdelningarna blevo utan medlemmar och fackförbundet måste úpphöra

med sin verksamhet. Och sedan dess har inte något egentligt fackligt förenings-

arbete bland hembiträdena fåtts till stånd. Detta torde bero på, att nutida

hembiträden ej betrakta sitt arbete som ett yrke, utan arbeta som hembiträden

endast tillsvidare, medan de vänta på en bättre anställning, ty hembiträdena

det finnes inga bestämmelstå ännu helt utom den sociala arbetstidsregleringen;

ser angående deras arbets- och fritid.

Denna förening, i vars vilohem vi nu äro, har också utövat

ekonomisk verksamhet och har därför även under svåra tider kunnat fortsätta sin Lackliga, verksamhet och framkomma med fordran på, att den socialag lagstiftningen skall utsträckas även till hembiträdena. Men först sedan det uppstod brist på arbetskraft inom hembiträdesfacket, tillsatte regeringen en kommite, som skall undersäka hembiträdenas arbets-och avlöningsförhållanden och framkomma med lagförslag

ommietn har alldeles nyligen påbörjat sitt arbete.

REMARXÍËRERING Helsingfors Hembiträdesförening, som också utövat en rätt så vidsträckt social verksamhet, är över 40 år gammal. Föreningen underhål ler i Helsingfors ett hem där hembiträden, som ej ha anställning, kunna erhålla Komporar bostad. Detta hem besökes av ungefär åttahundra hembiträden per år, och det

är i det hem, som våra norska gäster nu bo.

Vilohemmet här, grundades år nittonhundratjugoett och det har försto-

rats flere gånger så att här nu finnes plats för 49 personer om vintern och 80 om sommaren. Då föreningen för sin sociala verksamhet får understöd av staten och kommunen, kan den hålla avgifterna relativt låga. Helinackordering kostar från tjugotvå till fyratio mark per dygn beroende på om man bor gemensamt eller vill ha ett enskilt rum. Oberoende av avgiftens storlek ha alla samma rättighet till föda och vistelse för övrigt. Hos oss i Finland ha många fackföreningar och politiska kvinnoföreninter and som and hande av avgiftens av namnet framgår öppna blott sommartid, då därmanet detta vilohem är det enda som är öppet året runt.

Vilo-och sommarhemsproblemet har blivit mycket aktuellt på senare tid

i samband med vår nya semesterlag. Behovet av semesterhem har därigenom blivit

större, och vi borde därför få många nya sådana.

Tiden medgiver inte att närmare berätta om vårt arbete, men jag hoppas

dock att Edra intryck vid denna snabbvisit i vårt vilohem måtte vara fördelakt

Hjärtligt väkomna gäster! under edert besök i finland får Ni även tilfelle att i någon mån stifta bekantskap med en form av kvinnoverksamhet, nämligen semesterhemmen. Vi har sådana flere stycken i Finland, en del ummnämmade upprethålna för organisationens mama medlemmar, andra fattiga hann mödrar och barn och andra åter enbart för barn. Samhället understöter finansierandet av dessa semesterhem. Detta hvilohem, vari ni nu befinner eder, eges av Helsingfors Hembitredeförenig hvilken förening även i Helsingfors äger ett hem, avsett för unga kvinnor, som de de söker arbetsplats behöver en tillfellig bostad. Detta hvilohem manimmimmimmimmimmimmimmimmigaamam kom till vid den tiden, då lagen om obligatirisk semester stiftades. Det uppstod frågan, vart arbetarna skall

resa under sin korta semesterferie. Hemmet var i början mycket liten, men vi

har undan för undan utviggat detsamma, så att vi kan taga emot 80 sommargester och 40 under vintern. Vilohemmed hollas nämligen öppen även uder vitern med tanke på konvalesenter.

Hemmet är ingen affärsföretag och brisen är därför låga. För ensilda rum med helbension betalas 30 mk. per dygn, för gemensamma muman rum 20 mk. Men för övrigt in är maten ock vistelsen här i örigt liga för alla, några klassgrenser förekommer inte. Vi ser bland våra bensionärer hembitreden, låg avlömade fabriksflickor lika väl som akademiker, Här har alla samma stälning, hvilket vi också tydligt sagt ut i årdningsreglerna. Man samlas inte här för att diskutera och politisera utan blott och bart för att bli uppfriskade under några flyende sommardagar eller man veckor. Till en början tog vi emot endast måna vår förenings medlemmar, men senare utvidgates vår verksamhet till kvinnor i almänhet och nu tillåter vi även karlarna att sticka näsan hit. Familjer vill ju gärna fira sin ferie tillsammans. M Men föredrede har alltitd hembitrederna. Förhollande na här har vi försökt ordna så bra som möiligt, så att våra pensionärer kunat lärä sig något i fråga om renlighet och ordning. Vi har även lagt oss vinn om att anskaffa allehanda arbetsbesparande redskap, hvilka pensionärerna får stifta bekantskap med. Våra pensionärer har möilighet att vårda sin hälsa, de kan simma, taga solbad

och finsk bastu och de kan också roa sig måtligt förstås men i alla fall. Varje

vecka har vi samkväm i vår lilla festsal, som är utmärkt att dassa i. Ordnigen i vårt hem har alttit varit utmerkt, varje pensionär har hittils uppträtt som äkta gentlemen Det beror sägerligen på att det gamla ordspråget "Som man ropar i skogen får man svar " har sitt berättigande. Ja sådan är i korthet berättad -epopirttis historia och ändamål. Detta hem äges av hembitrederna, en samhelsgrupp, som utterst litet kunnat göra sin röst hört i offenliga. De väntar därför fotfarande på den dag då deras arbetsochandra förholladen omsider årdnas genom lag. Jag hälsar eder alla hjärtligt välkomna till vårt feriehem och jag hoppas

att den lilla detalj i edert omfattande pråckram som denna visit utgör, dock skall stanna kvar i edert minne som en liten erin**r**an om de finska arbetar-

and and the second and a second and the

and and the state of the second of the second of the

kvinnornas strevanden.

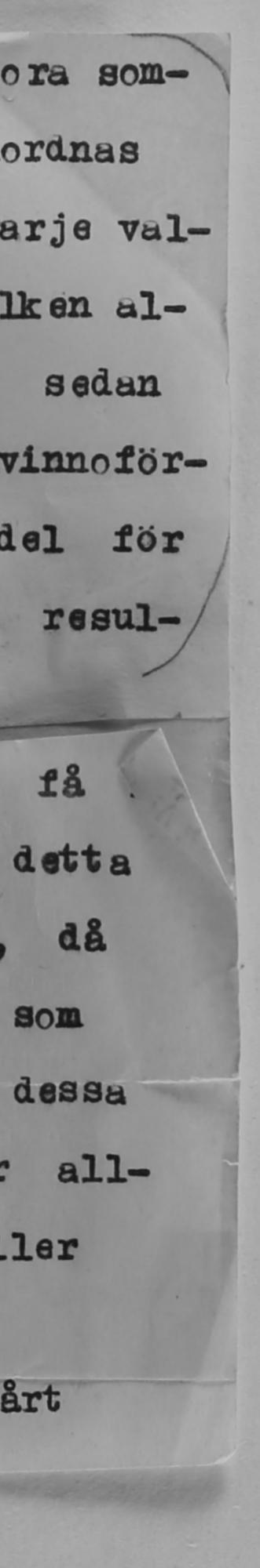

serie stora somsommar har förbundet planerat en För nästa marrekreations- och studiedagar. Dessa dagar komma att anordnas efter valkretsarna, sålunda att kvinnoorganisationerna i varje valen central samlingsplats, till vilken alkrets komma överens om la kvinnoföreningar i kretsen anordna en utflykt och där sedan skala anordnas program och föreläsningar samt utfärder. Kvinnoföreningarna ha uppmanats att vidtaga med insamlingar av medel för dessa moten. Om ingenting mellankommer vänta vi oss goda resulporctad. tat av dessa sammankomster. Jag mig ut på min resa i syfte har begivit att här få nya idéer för upplysningsarbetet bland kvinnorna. Ty

taga arbete kännes mången gång tungt mycket tungt och hopplöst, då resultaten därav blott så långsamt komma till synes. Den som följer med Eder tidning får intrycket av, att Ni här i dessa avseenden äro idérikare än vi, äro det hos oss. Det heter allmänt om finnarna, att de äro tröga och stela, och det håller

and -

visst streck, vilket sannerligen inte är till gagn för vårt arbete.

Många av våra kvinnoföreningar haxsoxxxxxxxxxxxx ha Agumanille kolonistugor. En del av dem tjäna endast som mål för tillfäl-

liga utflykter, medan andra åter erbjuda tillfälle till semester-Sorman. vistelse åt hela familjer och även åt ensamstående. Vissa koloniwilles stuger äre avsedda uteslutande för mödrar och barn, och dessa rekreationshem få ofta kommunalt och statsunderstöd, varigenom det blir möjligt att bereda medellösa mödrar och barn tillfälle att mot en ringa eller ingen avgift vistas i dessa hem ett par tre veckor i sänder. Det finns även kolonistugor endast för barn. och även för deras verksamhet erhålles bidrag av staten och olika kommuner. Ytterligare finnas feriehem, som stå öppna för alla och som förty bedrivas i viss mån affärsmässigt. Dessa företag ha drivits med stor frånganging framgång. Trots svårigheter till följd av krisen har dock ingen av dessa inrättningar behövt nedläggas. 'Arade åhörare. Jag har försökt giva en bilixxxx kort framställning rörande de förhållanden varunder vi leva och verka. Socialdemokratiska partiet i sin helhet och den socialdemokratiska kvinnorörelsen inlägga axixxx all sin kraft på försvaret av in lagliga samhällsordningen och arbetarklassens medborgerliga rättigheter, i den fasta förvissningen, att socialdemokratin i alla länder redan har blivit så fast förankrad i folkmedvetandet, att de försök den internationella fascistiska rorelsen gör att utrota den, omöjligen kunna krönas med framgång. Den rådande reaktionen måste fattas såsom en förtvivlad kamp från borgarklassens sida, mot den framträngande arbetarklassen. men detta framträngande kan ej mera stäckas, ty arbetarklassens kamp är en kamp för rättvisa och människovärde. Ni - svenska kamrater- gå i främsta ledet på det politiska och fackliga området vi i Finland skola uppbjuda vårt bästa för att kunna hålla takten.

rekreationshen få ofta kommunalt och stunderstöd det bilt abjligt att bereda medellesa nödrar och be Hjaullega halmenger to vopele istack for a fit to the to so sou doo Rossener. Yttelsligtre finnas feriellen, som stå öppn ou regissioners in the said i anvister (1101 mpa not is drivits mad stor XXXXXXXXXXXX Transing. Trots ham ativith an följd av Krisen har dock ingen av dessa inrättnigs

